

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ЗМІСТУ ОСВІТИ»

EUROPEAN ASSOCIATION FOR SECURITY
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
XVIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ –
ОСВІТА, НАУКА, ПРАКТИКА»



м. Луцьк
23-24 квітня 2020 року

**Древаль Ю.Д., д-р. держ. упр., професор,
професор кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
Шароватова О.П., канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
Національний університет цивільного захисту України (м. Харків,
Україна)**

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СФЕРИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ ІНІЦІАТИВ МОП В ОЗНАМЕНУВАННЯ ЇЇ СТОЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

Міжнародна організація праці (МОП) – це спеціалізована установа Ліги Націй, а після Другої світової війни – Організації Об'єднаних націй (ООН), заснована у 1919 р. з метою міждержавного співробітництва для забезпечення тривалого миру та ліквідації соціальної несправедливості шляхом покращення умов праці, яка розробляє універсальні трудові норми у формі конвенцій та рекомендацій, що сукупно складають основу міжнародних трудових стандартів і мають переважно програмно-цільовий характер.

З історією МОП пов'язується декілька значних подій, яким відводиться важливе місце в унормуванні сучасних соціально-трудових та працезохоронних відносин. Серед них чи не найбільш важливе значення має ознаменування столітнього ювілею цієї організації, яке формально відзначалося під час проведення 108-ї сесії Міжнародної конференції праці у червні 2019 року (МКП; м., Женева, Швейцарія).

Початок роботи з підготовки до відзначення столітнього ювілею МОП пов'язується із доповіддю Генерального директора Міжнародного бюро праці «На шляху до столітньої річниці МОП: реалії, модернізація і прихильність тристоронніх учасників», яку було подано у 2013 році на 102-ій сесії МКП.

У документі першочергово відзначається, що після 1919 року якісних змін зазнав як світовий порядок, так і сфера праці. За цей час населення світу зросло втричі, середній випуск продукції на душу населення збільшився у п'ять разів, а обсяг світової торгівлі – більше ніж у 25 разів. Упродовж перших двох десятиліть існування МОП сфера праці знаходилася у важкому становищі,

характеризуючись стагнацією доходів на душу населення. Упродовж трьох десятиліть після Другої світової війни, рівень життя досить помітно підвищився в країнах із розвинутою економікою, тоді як країни, що розвиваються, багато з яких прийшли до своєї незалежності, прагнули до того, щоб наздогнати ці країни. У більш пізній період відзначався підйом країн Півдня, спостерігалися істотні труднощі у багатьох країнах із розвинутою економікою, і майже повсюдно відзначалося істотна і навіть зростаюча соціальна нерівність.

З урахуванням зазначеного, а також на підставі багатьох інших чинників наводяться ідеї щодо семи ініціатив в ознаменування столітнього ювілею МОП:

1) Ініціатива щодо адміністративного керівництва та управління – завершити реформу структур адміністративного керівництва й управління МОП та здійснити оцінку впливу Декларації 2008 року, як це передбачено в її заключних положеннях, і вжити заходів відповідно до зроблених висновків;

2) Ініціатива, яка стосується норм, – зміцнити тристоронній консенсус щодо авторитетної контрольної системи і посилити актуальність міжнародних трудових норм за допомогою механізму їх критичного аналізу;

3) Зелена ініціатива – забезпечити практичну застосовуваність принципів гідної праці щодо процесу переходу до низьковуглецевого і сталого шляху розвитку і сприяти тристоронній участі в цьому процесі;

4) Ініціатива щодо підприємств – створити платформу для співпраці МОП з підприємствами, яка б сприяла їх життєздатності та реалізації цілей МОП;

5) Ініціатива щодо викорінення бідності – задовольнити невідкладні вимоги щодо забезпечення адекватного прожиткового рівня для всіх працівників, в тому числі завдяки складовим зайнятості та соціального захисту Програми розвитку на період після 2015 року;

6) Ініціатива, яка стосується працівниць-жінок – поставити під контроль робочі місця й умови жінок у сфері трудової діяльності та залучати тристоронніх учасників до конкретних дій, націлених на реалізацію принципів рівності можливостей;

7) Ініціатива щодо майбутнього сфери праці – створити консультативну групу з питань майбутнього сфери праці, підсумкову доповідь якої має бути представлено на столітній сесії Міжнародної конференції праці у 2019 році [1].

У подальшому до цих ініціатив долучилися як інші найбільш важливі підрозділи МОП та учасники тристороннього діалогу, так і фахівці та державні діячі з різних країн світу. Поступово уточнювалися і зміст та форма документу, який мав стати своєрідною віхою на зламі столітньої історії цієї організації.

У роботі 108-ї сесії МКП (10-21 червня 2019 року), яку небезпідставно називають «Сесією століття», взяли участь понад 5700 представників урядів, працівників та роботодавців з різних країн світу. Вони чи не одностайно заявили, що цілі та завдання, які ставить перед собою МОП, як ніколи важливі для забезпечення соціальної справедливості та захисту людей праці. У Декларації століття МОП щодо майбутнього у сфері праці від 2019 року, яка є документом програмного значення, спеціально наголошується на тому, що всім працівникам відповідно до Програми гідної праці має гарантуватися захист з урахуванням таких факторів, як: повага їхніх основоположних прав; адекватний мінімум заробітної плати, що встановлюється законодавством чи в результаті переговорів; встановлення максимальних меж тривалості робочого часу; безпека і гігієна праці [2]. В останній день роботи 108-ї сесії Міжнародної конференції праці ухвалено нові міжнародні стандарти: Конвенцію Міжнародної організації праці № 190 щодо викорінення насильства та домагань у світі праці, а також однойменні Рекомендацію та Резолюцію.

Отже, ювілейній 108-ій сесії МКП відводиться непересічне значення в історії Міжнародної організації праці. У ній на основі детального вивчення столітнього досвіду визначено перспективи, цілі та завдання, які надають достатній фундамент для повноцінного захисту людей праці у всьому світі.

Список використаної літератури:

1. На пути к столетней годовщине МОТ: реалии, модернизация и приверженность трехсторонних участников. Доклад Генерального директора / *Международная конференция труда, 102-я сессия 2013г.* Женева: МБТ, 2013. 32 с. URL:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_214111.pdf.

2. ILO Centenary Declaration for the future of work adopted by the Conference at its one hundred and eighth session, Geneva, 21 June 2019 / *International Labour Conference*. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_711674.pdf.

**Кадебська Е.В., канд. екон. наук, завідувач кафедри
загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін
Волинський інститут імені В'ячеслава Липинського ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
(м. Луцьк, Україна)**

СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК НЕОБХІДНОГО ЕЛЕМЕНТУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Економічна безпека виступає чи не найголовнішою складовою сучасного менеджменту, що складається із сукупності заходів (організаційних, правових, технічних, інформаційних тощо), націлених на досягнення достатнього рівня безпеки від впливу різних загроз внутрішнього і зовнішнього середовища.

Серед вітчизняних і зарубіжних вчених досі не існує єдиного підходу до визначення поняття «економічна безпека підприємства».

У 2007 році, з огляду на необхідність дослідження проблеми безпеки, Міністерство економіки України узагальнило методологічні підходи до трактування і запропонувало наступне визначення: економічна безпека – це стан національної економіки, що дає можливість зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатність задовольняти потреби особистості, сім'ї, суспільства і держави [1].

Поняття безпеки підприємства є похідним від поняття безпеки взагалі. Дослідники розглядають поняття економічної безпеки підприємства у вузькому значенні – з позицій захисту інформації, та у більш широкому значенні – з позицій ресурсно-функціонального підходу, який передбачає розгляд